

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

812. An, & qualiter possessio capi nequeat ante expeditas literas apostolicas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

tentatum; quemadmodum etiam resignans pendente lite continuare possit possessionem suam absque attentato, Paris. *l. c. n. 28. & 29.* Sic etiam resignatarius subrogatus gratiosè ante litem potest capere possessionem pendente lite, Paris. *n. 30.* citans pro hoc plures decisiones Rotæ.

3. Respondeo tertio: possessio capta in vim Brevis Apostolici pendente lite est attentata, non obstante clausulâ facultatis apprehendendi possessionem sine vitio spolii: nisi dicta clausula sit ampliata hoc modo: *etiam lite pendente, & sine vitio attentatorum.* Lott. *l. 3. q. 11. n. 53.* citans Verall. *decis. 70. & 71. p. 1. & decis. 180. per tot. p. 3.*

4. Respondeo quarto: si collatio (idem est de institutione & confirmatione, ut Castrop. *paulo post citand. juxta c. quoniam. de elect. in 6.*) beneficii simplicis facta in judicio contradictorio nec tradi, nec capi potest possessio pendente appellatione, aut termino ad appellandum; alias omnia erunt attentata & nulla, Castrop. *de benef. d. 3. p. 4. n. 11.* citans *c. à collatione, junctum c. non solum. de appell. in 6. c. 2. ut lite pendente. in 6. Gonz. gl. 9. n. 203. Garc. p. 9. c. 4. n. 26. Lancell. de attent. p. 2. c. 4. n. 614. & 627.* cum enim appellatio sit defensio præcipua à jure litigantibus concessa, non potest impediti, adeoque dum conceditur appellatio à sententia collationis, ubi judicialiter proceditur, pendente termino ad appellandum, aut appellatione interpositâ, collatio non debet executioni mandari per apprehensionem possessionis.

5. Limitanda tamen videtur hæc responsio, nisi alicubi consuetudo constet in contrarium; sicut enim per legem introduci potest, ut durante termino ad appellandum, & appellatione pendente, collatio & institutio executioni mandetur (ut de factis statutum à Trid. *sess. 24. c. 18.* circa beneficia parochialia) ita etiam idem per consuetudinem in beneficiis simplicibus induci potest: quia quod per legem sanciri, etiam per consuetudinem induci potest, Castrop. *l. c.* citans Gonz. *ubi ante. n. 211. Garc. n. 29. Lancell. p. 2. c. 12. limit. 48.* addens etiam cum Gonz. & Lancell. rationem consuetudinem, sicubi ex stare, defendendam; quia favet Ecclesiis, ne diu rectore careant. Idem dicendum ut latâ sententiâ diffinitivâ de collatione non suspendatur executio, seu traditio possessionis ob interpositam judicialiter appellationem, tradit Garc. *l. c. n. 34. Gonz. l. c. n. 203.* apud Castrop. *l. c. n. 13.* Idem tenet ipse Castrop. citans pro hac Gonz. *ubi ante. n. 214.* modò tale statutum synodale à Papa sit confirmatum, aut ita longo tempore observatum, ut consuetudinem inducat: secus aliâs; quia inferior immutare non potest, quæ lege Superioris statuta sunt. *cap. cum inferior. c. quod super his. de major. & obedient. c. pastoralis. de appell. uti à jure concessum,* dum proceditur judicialiter, appellare à collatione, etiam ad effectum suspensivum, & statutum hanc appellationem suspendere collationis executionem. Unde jam corrui ratio, ab quam contrarium sentit Garc. *l. c.* nimirum vim habiturum tale statutum etiam independentè à confirmatione Apostolica; eò quòd licet inferior principe non possit appellationem tollere, possit tamen in aliquo casu ex causâ rationabili ejus effectum suspendere. v. g. ut appellatio interposita non suspendat collationis executionem. Nec roboris multum retinet alia ratio, ob quam idem cum Garcia censet Cavall. *in commun. contra communes l. 4. q. 897. n. 853.* nimirum hanc non suspensionem executionis statui

ex consensu omnium, quorum interest; dum omnes Ecclesiarum pastores cum suo Episcopo in synodo convenientes sic statuunt. Adde, quòd non tam Episcopi & pastorum directè, quàm litigantium interest, appellationem suspendere, collationis executionem. Adeòque dum hi non cedunt appellationis beneficio, impediti nequit illius effectus, Castrop. *l. c. n. 14.* dicens hoc idem contra Cavall. esse notatum à Garc. *n. 13.* His tamen non obstantibus, nihil est, quo minus non suspendatur interpositâ appellatione collationis executio, ubi sic voluit fundator; cum is non possit apponere condiciones juri contrarias, Castrop. *cit. n. 14.*

6. Porro contrarium est, si non est appellationis locus, sed illâ non obstante, procedi potest ad collationis executionem per apprehensionem possessionis, ubi extra judicialiter processum, qualiter censetur processum in provisione beneficiorum, ubi oppositores coram iudice non firman processum, ita ut iudex partes judicis, & oppositores actoris & rei non assumant; Castrop. *l. c. n. 12.* citans Lancell. *de attent. p. 2. c. 12. limit. 3.* Covar. *in pract. c. 24. n. 5. Gonz. gl. 9. n. 27. & sequent. juxta text. cap. constitutis. de appellat.*

Questio 812. An, & qualiter possessio capi nequeat ante expeditas literas Apostolicas?

1. Respondeo, si quis post signatam à Papa supplicam (quo facto Papam facere gratiam de beneficio, & tacitè mandare confici literas, dictum est §. *præcedenti*, ubi, num collatio egeat scripturâ) autè tamen expeditionem istarum literarum adeptus fuerit possessionem beneficii, non facit fructus suos, & tenetur in conscientia ad illorum restitutionem; etiam si nemo se ei opposuerit. Lott. *l. 3. q. 2. n. 4.* citans Felin. *in c. veniens. de accusat. n. 3.* eò quòd loco Canonice institutionis & tituli fiat dictæ literæ. Lott. *ibid. n. 6. & 7.* sed & olim vetitum fuit sub privationis pœna, accipere possessionem, dictis literis non expeditis. Lott. *l. 3. q. 19. n. 3.* citans Felin. *ubi ante.* contra Paris. *de resign. l. 10. q. 6. n. 16.* qui pro hoc citat Coras. *de benef. p. 4. c. 1. n. 19. Mand. ad reg. 31. q. 2. n. 3. & c.* & quidquid de hoc sit, hodie dum ex constitutione Julii. 3. publicata 16. Maii 1553. in veteri Bullario, 34. & incipit: *sanctissimus.* possessio talis omnino vitiosa est; & subjacet gravissimis pœnis in dictâ constitutione expressis. Card. Luca. *de benef. d. 56. n. 2.* juxta *decis. Rotæ in Ferrariensi Archidiacon. 20. Aprilis. 1646.* & talis possessor est manifestus intrusus, & perpetuò inhabilis. Paris. *l. c. n. 17.* Lott. *l. 3. q. 13. n. 29.* citans Mandos. *ad reg. 27. de non judicando. q. 3. n. 2.* & Gigas. *in parvo tr. seu Epitome de intrusione. n. 38.* Atque ita quòd intrudens se in possessionem beneficii cum sola supplicatione, etiam prætextu gratiosæ subrogationis in ea concessæ, incidit in pœnas dictæ constitutionis, ut censuit Rota. *in Spoletan. parochialis. 4. Decemb. 1557.* Lott. *n. 30.* ac ita etiam hodie dum ob eandem constitutionem cessat disputatio illa antiquorum (quod idem visum fuerat Rotæ) existimantium possessionem captam virtute solum supplicationis esse restituibilem. Quin nec suffragatur gratiosa subrogatio (de qua mox) literis illis non expeditis. Lott. *q. 19. n. 55. & 56.* citans Paris. *de resign. l. 8. q. 7. n. 105. & l. 10. q. 1. n. 20. & Rotam. in Vincent. benef. 2. Maii. 1631.* & subjungens *n. 60.* non posse hodie dum prætextu hujus constitutionis ignorantiam, eò quòd sæpe

secun-

secundum eam obtenta fuerint impetrationes, ita potius dicatur esse in viridi observantia, dicique potest, quod ait C. de Luca. de benef. d. 76. n. 7. de constitutione Innoc. X. in eadem, vel saltem affine materia edita 13. Febr. 1652. sub poena privationis beneficiorum, prohibente usum transumptarum literarum Apostolicarum, non habentium subscriptionem ac sigillum Datarii &c. nimirum, quod, cum edita sit per viam legis generalis, ac publicata in Curia, ed ipso etiam afficiat ignorantes; cum lex pontificia non subiaceat solennitatibus publicationis in quibusvis locis, ac lapsus cuiusdam termini post eam, & acceptationis populorum cum similibus, quibus alia leges subjacent.

2. Limitat tamen haec responsionem Paris. l. c. n. 20. nisi possessio capiatur nomine Camerae vigore Brevis, dum Breve succedit loco literarum, & possessio rite capitur. Solet autem in Curia saepe dari in beneficiis litigiosis, in quibus meruit de successura lite huiusmodi Breve de capienda possessione citra vitium spoli & attentatorum. Paris. ib. n. 21. citans Staphil. de lit. gratia. p. ult. de rescript. in forma Brevis. n. 24. Lancell. de attent. p. 2. c. 4. n. 394. ubi plura de hac materia.

Questio 812. An, & qualiter per subrogationem ad possessionem ea continuetur, aut transferatur in subrogatum?

1. **R**espondeo declarando id ipsum ex Lott. l. 3. q. 13. per tot. ubi hac de re accuratè & solidè. Observandum itaque primò, provisò Apostolico tanquam de reservato vel affecto consuevisse concedi, literas super gratiose illius subrogatione, non tantum ad defuncti jus & litem (si qua cum eo fuit) licisque ejusdem prosecutionem, sed etiam ad possessionem, in qua fuit defunctus, ita ut hac ratione multiplex concurrat gratia sub una clausula. Lott. l. c. n. 1. De qua etiam subrogatione ex suppositione litis vide eundem, l. 2. q. 20. n. 164.

2. Secundò: usu receptum esse, ut in quacunque supplicatione ad beneficia inter ceteras clausulas generales hac quoque inferatur; quòd litera per viam gratiosae subrogationis, etiam quoad possessionem, expediri valeant. Lott. n. 3. citans Gonz. ad reg. 8. §. 3. proem. n. 75. Unde signata supplicà, Papa censetur supplicem ipsum subrogasse; dum enim vult, posse expediri literas subrogationis; utriusque vult illum subrogatum censeri. Lott. n. 4.

3. Tertiò: cum incorporalia non dicantur nisi quasi possideri, juxta Gl. in l. 3. de acquirend. possess. p. corporalia. & Baldum in c. contingit. n. 2. de dolo & contumacia. Lott. n. 10. in quantum nimirum, dum capitur intellectualis illa possessio rei incorporalis per possessionem rei corporalis, cui adhæret; illa intelligitur per eundem obtineri, qui rem incorporalem detinet, juxta l. si edes. ff. de servit. urban. praedior. Lott. n. 11.

4. Quartò: dum itaque possessore beneficii (quod est quid incorporeum) cedente vel decedente, aliquem providendo subrogat in possessionem illam beneficii, non esse difficultatem in hoc, qualiter hac possessio transferatur absque formali traditione; id enim facillè conceditur illi supremæ potestati principis, quâ possit transferre veram possessionem, id est, naturalem & civilem de persona in personam citra actum corporalem, ut Baldus communiter receptus, in l. raptores. c. de Epis. & cler. Menoch. decis. 11. n. 2. ut live pend. Natta. conf.

398. n. 26. & 28. & alii apud Lott. n. 13. qui idem habet n. 43. Sed qualiter hæc sit eadem numero possessio, seu ejus continuatio, & non nova, seu nova apprehensio; cum illa existens apud defunctum tempore data rescripti, seu signata supplicæ, videatur esse extincta cum vita decessoris. Lott. n. 16. Papa enim non prævenit tempus mortis, ut facit statutum continuans possessionem defuncti in heredem (inter quod statutum & hanc subrogationem diversitatem vide apud Lott. hic de n. 42.) neque delictum factumve aliud implicans amissionem possessionis. Lott. n. 17. & 18.

5. Hinc jam observandum quintò, in hac materia beneficii locum non habere regulam illam juris civilis, quâ dicitur; cum vita defuncti possessionem quoque ejus ita extinguatur, ut in persona, si vera, si ficta non sustineatur, juxta l. cum hered. ff. de acquir. possess. nam dum beneficiatus defungitur, possessio beneficii & aliorum corporaliū, quæ in se (etiam secundum rationem juris civilis) rapit possessionem beneficii, prout est jus in corporale, non vacat, sed remanet penes universalem, vel etiam singularem Ecclesiam, ut dictum ante. Lott. n. 19. Ita etiam, ut Prælati, qui nunquam fuit in possessione alicujus prædii Ecclesiæ &c. possit tamen agere spolio contra intrusum in possessionem talis prædii, non quidem nomine proprio; cum nunquam possederit, sed nomine Ecclesiæ, apud quam semper fuit conservata eadem possessio. Lott. n. 20. citans Rotam. decis. 28. n. 2. de rest. spol. in antiq.

6. Sextò: prædiorum etiam aliarumque rerum corporaliū spectantium ad beneficium, custodia (prout custodia hæc omnino est quid diversum ab ipsa possessione. l. possideri. de acquirenda possessione. Menoch. de rest. poss. remed. 3. n. 47.) juris ministerio in eum rectè transire, qui beneficii omnimodam habet dispositionem. Lott. n. 21. & 22. citans Gl. in c. cum vos. de off. ordinar. v. economus. Jo Andr. ibid. n. 26. & Abb. in c. 2. de consuetud. n. 10. Quare dum Papa providet de reservato vel affecto, solum apud eum tanquam Christi vicarium, & Ecclesiæ visibile caput datur possessio beneficii & rerum illius, sed etiam apud illum tanquam apud collatorem datur custodia rerum temporalium, quæ hac ratione censetur subjæta oculis corporeis ipsius, & quodammodo positæ inseparabiliter sub aspectum. Lott. n. 23. Atque ita demum fit, ut dum hunc suum provisum subrogat ad possessionem defuncti, idem possessionem ipsam veluti rerum positarum sub suo aspectu in eum transferat, non secus ac ille, qui ex turri, dum vendita prædia demonstrat, eorum possessionem prospectui subjæctam emptori tradit in casu. l. qui meo. ff. de acquirend. possess. Lott. n. 25. citans Abb. in c. 2. de consuetud. n. 10. ex Barbat. ibid. n. 86. ita ut ex eo actu optimè etiam consequatur traditio possessionis beneficii; quia per inductionem in possessionem rei corporalis fit immisio in possessionem rei incorporalis illi adhærentis. Lott. n. 26. ex Innoc. in c. in literis. de restit. spol. Adeoque jam subrogatio hæc, de qua loquimur, in effectu nihil est aliud, quam continuatio possessionis, de persona decessoris ad personam successoris. Lott. n. 27. citans Beroj. conf. 13. n. 14. l. c. Gregor. decis. 307. nu. 16. quæ subrogatio non concluditur ex solo & simpliciter rescripto Papæ, seu signaturâ gratiæ, in quo extat supradicta clausula, sed ex literis, in quibus extensum est decretum illius, ut dictum